

۲۰۱۹/۰۲/۰۶

فہیم امین

حضور رہبران در نشست مسکو سبوتاژ حاکمیت کشور است

هر چند اشتراک نمایندگان احزاب سیاسی در اجلاس مسکو برای گفت و گو با هیات گروه طالبان از نظر حقوقی ممانعتی ندارد، اما آگاہان امور سیاسی و فعالان نهادهای مدنی می‌گویند، اشتراک چہرہ های سیاسی در این اجماع به معنای سبوتاژ حاکمیت کشور تلقی می‌شود. آگاہان سیاسی حکومت را متصدی نظام میدانند و می‌گویند اشتراک چہرہ های سیاسی و نمایندگان احزاب در این نشست به سود گفت و گوهای صلح نیست.

ضیای رفعت، آگاہ سیاسی و استاد پوهنتون، احزاب سیاسی را گروه‌های غیرمعیاری دانسته می‌گوید، شرکت آنها در همچو اجلاس سرنوشت‌ساز، نه تنها به سود گفت و گوهای صلح نیست، بلکه می‌تواند پیامدهای زیان باری نیز داشته باشد. آقای رفعت افزود: «مهم این است که در همچو اجماع حکومت به نمایندگی از دولت افغانستان شرکت کند، چون حکومت متصدی نظام است.» آقای رفعت هم چنان اشتراک چہرہ های سیاسی و نمایندگان احزاب در مسکو را برای فرصت طلبی عنوان کرد و گفت اجماع آنها از بعد دیگر می‌تواند فشاری بر حکومت باشد.

همچنان یعقوب ابراهیمی، استاد علوم سیاسی در پوهنتون کارلتون کانادا و تحلیلگر مسایل سیاسی در فیس بوکش نگاشته است که «نشست مسکو و شیوہ برگزاری آن تلاش آشکار برای «سبوتاژ حاکمیت افغانستان» است. در جهان دولت - ملت‌ها قاعدہ این است که گروه‌ها و احزاب سیاسی، و رای مخالفت با حکومت، اصل «حاکمیت کشور» را محترم شمرده و در روابط با سایر دولت‌ها پاسدار آن می‌مانند». آقای ابراهیمی افزودہ است: «حضور سیاسیون افغانستان در نشست مسکو تخطی آشکار از این اصل و سهمگیری در روش به حاشیہ راندن دولت افغانستان، کہ از برنامه‌های اصلی طالبان است، میباشد. ہمنوایی با این روش صلح به میان نمی‌آورد؛ راه را برای تسلط طالبان ہموار می‌کند.»

با این حال، عبدالعلی محمدی، استاد پوهنتون و آگاہ مسایل حقوقی اشتراک در این نشست را برآورده شدن اهداف سیاسی عنوان کرد و گفت، برای اشتراک کنندگان نمی‌توان جایگاہ مشخص حقوقی در نظر گرفت. زیرا بہ باور او، نمایندگان گروه طالبان کہ قرار است در این نشست اشتراک کنند، در تقابل با نظام سیاسی موجود قرار دارند و از طرف دیگر شخصیت‌های سیاسی کشور کہ بہ مسکو دعوت شده اند وضعیت شان مشخص نیست کہ طرف دار حکومت اند و یا مخالف آن.

این در حالی است که اجماع مسکو روز سه شنبه، شانزدهم دلو در روسیه برگزار خواهد شد. در این نشست افزون بر هیأتی از سوی گروه طالبان، نمایندگان شماری از احزاب سیاسی و چهره‌های مطرح کشور نیز دعوت شده اند. مقام‌ها در حکومت و شورای عالی صلح می‌گویند در این نشست از آنها دعوت نشده است و قصد اشتراک در این نشست را نیز نداشته اند. همچنان سفارت روسیه در کابل اعلام کرده که این نشست را دولت روسیه میزبانی نمی‌کند، بلکه افغان‌های مقیم مسکو زمینه برگزاری آن را فراهم کرده‌اند.

حامد کرزی، عطا محمد نور، حکمت خلیل کرزی، ملا عبدالسلام ضعیف، شهنواز تنی، گلبدین حکمتیار، پسر حضرت مجددی و محمد اسماعیل خان از کسانی اند که در این اجلاس دعوت شده اند. همچنان گزارش‌ها می‌رسانند که ۲۰ تن از سیاسیون و نمایندگان احزاب سیاسی کشور در این نشست دعوت شده‌اند.

عکس العمل‌ها به اجلاس مسکو

برگزاری این نشست، عکس العمل‌های موافق و مخالف را همراه داشته است. مسوولان وزارت امور خارجه گفته اند این نشست به صلح کمک نمی‌کند و همچنان مسوولان شورای عالی صلح می‌گویند موقف شان را پس از برگزاری این نشست اعلام خواهند کرد. صبغت‌الله احمدی، سخنگوی وزارت امور خارجه در صحبت با روزنامه ۸صبح گفته بود که کابل ضرورت برگزاری نشست مسکو را احساس نمی‌کند و این وزارت از روسیه می‌خواهد که اصل مالکیت و رهبری افغان‌ها را در موضوع صلح رعایت کند. آقای احمدی افزوده بود: «روسیه یکی از کشورهای است که صلح به رهبری و مالکیت افغان‌ها را به رسمیت شناخته است و کابل خواهان عملی شدن تعهدات قبلی مسکو در این زمینه است.

فضل‌فضلی، از مشاوران رییس‌جمهور غنی اشتراک شخصیت‌های سیاسی در مسکو را تأسف بار خوانده گفته است که آنها به علت دور ماندن از حاکمیت و اختلافی که نسبت به دولت مردان فعلی دارند، حاضر اند حتا از تمام این ارزش‌ها و اصول عبور کنند و تا نابودی آن به پیش بروند.

آقای فضل‌فضلی در فیس‌بوکش نوشته است: «حالا دیگر به همه روشن است که ریشه این اختلاف‌ها در عدم دسترسی به مناصب و منافع بوده، تا ناسازگاری‌های ایدیولوژیک و برنامه‌محور. این‌ها برای رسیدن به منابع قدرت حاضر اند در برنامه‌هایی که برای از بین بردن ارزش‌های ملی و همه شمول مانند نظام سیاسی موجود، حاکمیت ملی، اردوی ملی، حقوق اساسی اتباع کشور و سایر نوامیس ملی را در تبنانی با بیگانه‌گان معامله کنند.»

از سویی هم، چهره‌هایی که اشتراک در این نشست را تایید کرده اند، می‌گویند که نشست مسکو یک نشست «بین‌الافغانی» است و محور اصلی این نشست چگونگی پایان دادن به جنگ ۱۸ ساله در کشور است. حامد کرزی، رییس‌جمهور پیشین کشور نشست مسکو را نخستین گام برای آغاز روند گفت و گوهای بین‌الافغانی در روند صلح عنوان کرده و گفته است در این نشست، چهره‌های سیاسی و نمایندگان احزاب روی حفظ حکومت مرکزی و هم‌خوانی پالیسی‌ها با معیارهای دنیای مترقی با حفظ ارزش‌های دینی و ملی تأکید خواهند کرد.

محمدحنیف اتمر، مشاور پیشین شورای امنیت ملی و نامزد انتخابات ریاست جمهوری پیش رو، در فیس‌بوکش نوشته است: «ما روی همه شمول شدن مذاکرات بین‌الافغانی در آینده با شمولیت حکومت افغانستان تأکید خواهیم کرد. ولی از حکومت هم می‌طلبیم که به پروسه صلح از دریچه تنگ حکومتی نگاه نکند و به نقش قشر سیاسی و کافه‌ی ملت در تلاش برای صلح و پاسداری از نظام و نهادهای ملی احترام بگذارد.»

با این حال، شماری از چهره‌های سیاسی دیگر، مخالفت شان را در پیوند به اشتراک چهره‌های سیاسی ابراز کرده‌اند. از این میان، امرالله صالح، وزیر داخله پیشین و معاون دسته‌ی انتخاباتی رییس جمهور غنی در فیس بوکش نوشته است: «اشتراک در کنفرانس مسکو با دور زدن از ارزش‌ها و قربانی‌ها بیانگر اوج افسردگی، بیگانگی از خواست همه‌گانی و تضرع در برابر تروریست را نشان می‌دهد. تبسم به دشمن زهرپاشی بر روحیه ملی است. اشتراک هدف‌مند، با اصول و با نظام، بحث جداگانه است که متأسفانه در این دوان‌دوان کنونی به نظر نمی‌رسد.»

اجماع ملی صلح کجاست؟

اعلام دیدار نمایندگان احزاب سیاسی موضوع تازه‌ای نیست. از این پیش نیز شماری از احزاب سیاسی از دیدارهای جداگانه با نمایندگان گروه طالبان خبر داده بودند. شماری از این احزاب پس از نشست قبلی مسکو که در آن نمایندگان شورای عالی صلح و گروه طالبان به میزبانی دولت روسیه برگزار شده بود، گفتند کمیته‌های تازه‌ای را برای آغاز گفت‌وگوهای مستقیم با گروه طالبان ایجاد خواهند کرد. اما شورای عالی صلح چندی پیش از شکل‌گیری اجماع ملی در پیوند به صلح خبر داده بود.

محمد عمر داوودزی، رییس دفتر شورای عالی صلح و نماینده‌ی خاص رییس جمهور غنی برای اجماع منطقه‌ای حدود یک ماه پیش، پس از سفرش به پاکستان گفت، با تلاش‌های اعضای این شورا یک اجماع ملی برای آغاز گفت‌وگوهای صلح به محوریت دولت شکل گرفته است. آقای داوودزی افزود: «صداهایی که تیم‌های جداگانه برای آغاز گفت‌وگو با طالبان بلند شده بود دیگر شنیده نمی‌شود. احزاب و حلقه‌های سیاسی و اجتماعی به این موافقت رسیده‌اند که روند صلح باید به محوریت دولت باشد.»

آگاهان اما افزون بر این که شکل‌گیری اجماع بین‌المللی و منطقه‌ای را در پیوند به صلح مهم تلقی می‌کنند، می‌گویند در ۱۸ سال گذشته این فرصت دست نداده است که برای نظام سیاسی کشور یک چارچوب وفاق‌تعریف شود و همه جناح‌ها در آن قرار گیرند. عبدالعلی محمدی، استاد پوهنتون گفت: «امروز که مسأله خروج نیروهای خارجی از افغانستان مطرح می‌شود، به نقطه‌ای رسیده‌ایم که هیچ جبهه‌بندی نیروهای سیاسی ما مشخص نیست و عملاً در یک وضعیت فروپاشی‌گونه قرار گرفته‌ایم.»

عزیز رفیعی، رییس مجتمع جامعه مدنی همچنان شکل‌گیری اجماع ملی برای صلح را نیاز مبرم عنوان کرد و گفت: «نبود تعریف مشخص از استراتژی و اجماع ملی سبب شده است که پراکنده‌گی‌های متعدد اتفاق بیفتد و دشمنان افغانستان به خصوص کشورهای همسایه بیش‌ترین استفاده را از آن داشته باشند.»

وزارت خارجه در حالی این نشست را برای گفت‌وگوهای صلح سودمند نمی‌داند که دور بعدی دیدار زلمی خلیل‌زاد، نماینده خاص ایالات متحده آمریکا با نمایندگان گروه طالبان در اواخر ماه روان میلادی در قطر برگزار خواهد شد.

نمایندگان آمریکا و طالبان پس از چهارمین دیدار رسمی‌شان اعلام کرده‌اند که به پیش رفت‌های قابل ملاحظه‌ای دست یافته‌اند.